

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1958

Vyhlásené: 30.04.1958 Časová verzia predpisu účinná od: 30.04.1958 do: 30.06.1969

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

18

Z á k o n

zo 17. apríla 1958

o požiarnej ochrane

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Základné ustanovenia

(1) Socialistickú výstavbu štátu, životy a zdravie pracujúcich a všetky majetkové hodnoty treba chrániť pred škodami, ktoré vznikajú požiarmi a inými živelnými pohromami alebo nehodami.

(2) Základom účinnej ochrany pred požiarmi je bdelosť a opatrnosť občanov a ich najširšia účasť na požiarnej ochrane, o rozvíjanie ktorej sa starajú predovšetkým národné výbory a ich výkonné orgány za pomoci dobrovoľných organizácií, najmä Československého sväzu požiarnej ochrany.

(3) Každý je povinný počínať si tak, aby nezavdal príčinu pre vznik požiaru, a prispievať podľa svojich síl k riadnemu plneniu úloh v požiarnej ochrane, najmä poskytovať potrebnú osobnú a vecnú pomoc pri zamedzovaní a zdoľávaní požiarov a iných živelných pohrôm alebo nehôd.

Časť I

Riadenie požiarnej ochrany

§ 2

Úlohy Ministerstva vnútra

(1) Ústredné riadenie požiarnej ochrany a dozor nad ňou prislúcha Ministerstvu vnútra.

(2) Ministerstvo vnútra je oprávnené robiť v medziach platných predpisov potrebné opatrenia na zabezpečenie požiarnej ochrany, najmä:

- a) stanoviť zásady pre riadenie a organizáciu požiarnej ochrany a vydávať všeobecné právne predpisy v odbore požiarnej ochrany;
- b) určiť požiadavky požiarnej ochrany, na ktoré treba dbať pri projektovej príprave a pri prevádzaní stavieb;
- c) určovať zásady pre obstarávanie, rozdeľovanie a skúšanie vecných prostriedkov požiarnej ochrany a podávať návrhy na ich normalizáciu a typizáciu;
- d) stanoviť zásady pre školenie a výcvik pracovníkov požiarnej ochrany z povolania i príslušníkov dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany;
- e) vykonávať výskum v odbore požiarnej ochrany.

(3) Pri plnení týchto úloh spolupracuje Ministerstvo vnútra s Československým sväzom požiarna ochrany.

(4) Ako svoj poradný orgán pre veci požiarna ochrany môže Ministerstvo vnútra zriadiť technickú radu požiarna ochrany, zloženú zo zástupcov ústredných a iných úradov a orgánov a Československého sväzu požiarna ochrany.

§ 3

Úlohy národných výborov a ich výkonných orgánov

(1) Národné výbory a ich výkonné orgány riadia, organizujú a kontrolujú požiarnu ochranu vo svojich obvodoch. Na jej zabezpečenie sú oprávnené vydávať všeobecné právne predpisy a robiť všetky potrebné opatrenia, najmä pokiaľ ide o predchádzanie požiarom; pokiaľ ide o železničnú, vodnú a leteckú dopravu a lesné hospodárstvo, dbajú pritom na osobitný spôsob ich organizácie a potrieb ich prevádzky (§ 9 ods. 2).

(2) Pri plnení úloh v požiarna ochrane spolupracujú národné výbory a ich výkonné orgány s Československým sväzom požiarna ochrany.

(3) Národné výbory a ich výkonné orgány sú povinné poskytovať si v požiarna ochrane vzájomnú pomoc.

(4) Miestne národné výbory a ich výkonné orgány dbajú najmä o to, aby v obci bola riadne vykonávaná preventívna požiarna ochrana a starajú sa o odstraňovanie zistených požiarnych závad. Výkonné orgány miestnych národných výborov môžu podľa potreby povolávať občanov k súčinnosti v požiarna ochrane.

§ 4

Náklady na verejnú požiarnu ochranu

(1) Miestne národné výbory a ich výkonné orgány zabezpečujú všetky vecné prostriedky pre dobrovoľné verejné jednotky požiarna ochrany a pre verejnú požiarnu ochranu v obci a uhradzujú náklady spojené s obstarávaním, zriaďovaním a udržiavaním týchto prostriedkov; vecné prostriedky pre dobrovoľné jednotky požiarna ochrany zabezpečujú a rozdeľujú za súčinnosti Československého sväzu požiarna ochrany.

(2) Mestské (okresné) národné výbory uhradzujú osobné náklady na verejné požiarné útvary, ako i náklady spojené s obstarávaním, zriaďovaním a udržiavaním vecných prostriedkov požiarna ochrany pre tieto útvary.

(3) Ministerstvo vnútra môže v dohode s Ministerstvom financií stanoviť, že okresné národné výbory prevezmú úhradu niektorých nákladov uvedených v odseku 1.

§ 5

Vstup do závodov a požadovanie zprávy

Osoby oprávnené na vykonávanie požiarnych prehliadok a kontrol majú právo vstupovať do závodov a budov a požadovať zprávy a doklady o stave protipožiarnych opatrení.

§ 6

Zisťovanie príčin požiarov

(1) Výkonné orgány okresných národných výborov zisťujú príčiny požiarov a sú oprávnené za tým účelom robiť všetky opatrenia, ktoré môžu viesť k zisteniu príčin požiarov, najmä môžu

požadovať od kohokoľvek vysvetlenia potrebné na objasnenie príčiny požiaru. Ak zistia, že je tu dôvodné podozrenie, že požiar bol spôsobený trestným činom alebo priestupkom, upovedomia o tom ihneď kompetentné orgány.

(2) V závažných prípadoch môžu príčiny požiarov zisťovať aj výkonné orgány krajských národných výborov a Ministerstvo vnútra.

§ 7

Vylúčenie vecí z užívania

Výkonné orgány okresných národných výborov môžu vylúčiť z užívania veci, ktoré svojimi nedostatkami ohrozujú požiaru bezpečnosť ľudí alebo majetku, a to spravidla na dobu, ktorú zároveň určia na odstránenie nedostatkov.

§ 8

Zastavenie prevádzky v závodoch

(1) Ak nestačia iné opatrenia v odbore požiarnej ochrany na odstránenie príčin bezprostredného nebezpečenstva vzniku požiaru, môže výkonný orgán okresného národného výboru až do urobienia nápravy zastaviť v závode jednotlivé prevádzky, ktoré toto nebezpečenstvo vyvolávajú. Za rovnakých podmienok môže nariadiť zastavenie prevádzky v celom závode výkonný orgán krajského národného výboru.

(2) Rozhodnutie o zastavení prevádzky nemožno urobiť bez predchádzajúceho vyjadrenia vedúceho závodu; orgán alebo organizácia bezprostredne závodu nadriadené musia byť taktiež o veci vopred upovedomené.

(3) Zastavené prevádzky možno znovu uviesť do chodu len so súhlasom orgánu, ktorý vydal rozhodnutie o ich zastavení.

§ 9

Úlohy ústredných úradov a iných ústredných orgánov

(1) Ústredné úrady a iné ústredné orgány riadia a organizujú podľa zásad stanovených Ministerstvom vnútra požiaru ochranu vo svojej pôsobnosti a kontrolujú jej vykonávanie.

(2) Organizácia požiarnej ochrany v železničnej, vodnej a leteckej doprave a organizácia požiarnej ochrany v lesnom hospodárstve sa spravujú predpismi vydanými kompetentnými ústrednými úradmi v dohode s Ministerstvom vnútra.

(3) Ministerstvo národnej obrany riadi, organizuje a kontroluje požiaru ochranu vo svojej pôsobnosti vlastnými orgánmi; pritom sa spravuje smernicami Ministerstva vnútra. Organizáciu a zriaďovanie jednotiek požiarnej ochrany v pôsobnosti Ministerstva národnej obrany upraví Ministerstvo národnej obrany osobitnými predpismi.

(4) Vykonávanie požiarnej ochrany v objektoch ozbrojených súčastí Ministerstva vnútra určí minister vnútra.

(5) O zaistení požiarnej bezpečnosti prevádzky v závodoch podliehajúcich dozoru štátnej banskej správy platia osobitné predpisy.

(6) Odborové organizácie a orgány inšpekcie práce spolupracujú s orgánmi požiarnej ochrany v otázkach požiarnej bezpečnosti a upozorňujú ich na zistené nedostatky.

§ 10**Úlohy závodov**

(1) Vedúci závodov zodpovedajú za stav požiarnej ochrany v závodoch a organizujú jej vykonávanie, najmä pokiaľ ide o predchádzanie požiarom; pritom sa opierajú o príslušné organizácie Československého sväzu požiarnej ochrany.

(2) Závody zabezpečujú vecné prostriedky požiarnej ochrany a uhradzujú osobné a vecné náklady spojené s požiarnou ochranou v závodoch.

(3) Závodom podľa tohto zákona sa rozumejú aj podniky, ústavy, úrady a iné zariadenia.

Časť II**Československý zväz požiarnej ochrany a jeho základné úlohy****§ 11**

(1) Na plnenie úloh v požiarnej ochrane združujú sa občania v dobrovoľnej organizácii Československý sväz požiarnej ochrany. Úlohou sväzu je napomáhať národné výbory a ich výkonné orgány, ostatné štátne orgány a závody v boji proti požiarom.

(2) Sväz popularizuje otázky požiarnej ochrany medzi občanmi, získava ich a pripravuje k aktívnej účasti na vykonávanie požiarnej ochrany, spolupôsobí pri zriaďovaní dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany, pri obstarávaní a údržbe vecných prostriedkov požiarnej ochrany a zúčastňuje sa zdolávania požiarov.

(3) Sväz ďalej organizuje domové požiarne hliadky a ich školenie, stará sa o školenie a výcvik dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany, vykonáva požiarne prehliadky v obytných domoch a v menších závodoch včítane poľnohospodárskych. Tieto úlohy vykonáva sväz podľa pokynov výkonných orgánov miestnych národných výborov; v závode ich plní v spolupráci s vedením závodu.

(4) Sväz uhradzuje príslušníkom verejných dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany náhradu nevyhnutných cestovných výdavkov a náhradu za stratu pracovného zárobku spojenú so školením v rozsahu určenom vykonávacími predpismi.

(5) Ministerstvo vnútra, národné výbory a ich výkonné orgány môžu poveriť sväz, prípadne iné dobrovoľné organizácie aj vykonávaním iných úloh v odbore požiarnej ochrany.

(6) Ministerstvo vnútra, národné výbory a ich výkonné orgány kontrolujú, ako sväz plní svoje úlohy v požiarnej ochrane a napomáhajú ho pri jeho činnosti.

Časť III**Jednotky požiarnej ochrany****§ 12****Druhy jednotiek požiarnej ochrany a ich úlohy**

(1) Výkonnými zložkami požiarnej ochrany sú verejné a závodné jednotky požiarnej ochrany; sú to požiarne útvary, požiarne sbory a požiarne hliadky. Ich úlohou je zdolávať požiare a iné živelné pohromy a nehody, požiarom predchádzať a pre ten účel vychovávať občanov.

(2) Príslušníci požiarnych útvarov plnia úlohy v odbore požiarnej ochrany ako svoje povolanie, príslušníci požiarnych sborov a požiarnych hliadok ich plnia ako dobrovoľní pracovníci.

§ 13**Požiarne útvary**

(1) Verejné požiarne útvary sú orgánom mestských (okresných) národných výborov; závodné požiarne útvary sú orgánom závodov.

(2) Organizáciu požiarnych útvarov určí Ministerstvo vnútra, a to pokiaľ ide o závodné útvary v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

§ 14**Požiarne sbory**

(1) Verejné požiarne sbory sú orgánom miestnych národných výborov.

(2) Verejné požiarne sbory zriaďujú výkonné orgány miestnych národných výborov, a to spravidla z členov Československého sväzu požiarnej ochrany; veliteľa sboru ustanovuje kompetentný orgán sväzu a potvrdzuje rada miestneho národného výboru.

(3) Závodné požiarne sbory sú orgánom závodu a ich zriaďujú vedenia závodov pokiaľ možno z členov sväzu.

§ 15**Požiarne hliadky**

Požiarne hliadky sa zriaďujú v obciach a závodoch, kde zatiaľ nemožno zriadiť požiarne sbory. Požiarne hliadky môžu byť zriadené tiež na zosilnenie požiarnej bezpečnosti žatevných plodín, výmlatových stredísk, skladov a pod. Požiarne hliadky v obciach zriaďujú výkonné orgány miestnych národných výborov, v závodoch vedenie závodu.

§ 16**Požiarne sbory s pracovníkmi požiarnej ochrany z povolania**

Kde to pripúšťa stav požiarnej bezpečnosti, môže namiesto požiarneho útvaru zabezpečovať požiarne ochranu obce alebo závodu požiarne sbory. Pre zvýšenie pohotovosti a akcieschopnosti tohto požiarneho sboru môžu byť ustanovení v rámci plánu práce v najnutnejšom počte požiarne ochrancov z povolania, aby zabezpečovali rýchly zásah požiarneho sboru alebo podľa potreby vykonávali bežné preventívne požiarne opatrenia.

§ 17**Oprávnenia príslušníkov jednotiek požiarnej ochrany**

Príslušníci jednotiek požiarnej ochrany požívajú pri výkone služby ochranu verejného činiteľa. Môžu pri výkone služby nariadiť, aby sa z miesta zásahu vzdialili osoby, ktorých prítomnosť nie je potrebná, alebo aby sa prítomné osoby podrobili niektorým obmedzeniam potrebným na úspešné vykonanie zásahu.

§ 18**Povinnosť mlčanlivosti**

(1) Pracovníci v odbore požiarnej ochrany sú povinní zachovávať mlčanlivosť o veciach, o ktorých sa dozvedeli pri svojej činnosti alebo v súvislosti s ňou a ktoré vo všeobecnom záujme alebo v záujme zúčastnených osôb vyžadujú, aby boli zachované v tajnosti.

(2) Od povinnosti mlčanlivosti môže oslobodiť výkonný orgán miestneho národného výboru; ak ide o požiarnikov z povolania, ich zamestnávateľ.

(3) Povinnosť mlčanlivosti trvá i po skončení pracovného pomeru alebo po splnení úlohy.

§ 19

Pracovné a platové (mzdové) pomery platených pracovníkov jednotiek požiarnej ochrany

(1) Platové (mzdové) pomery príslušníkov požiarnych útvarov a požiarnikov z povolania v požiarnych zboroch upraví vláda alebo orgán ňou splnomocnený.

(2) Pracovné pomery príslušníkov verejných požiarnych útvarov upraví Ministerstvo vnútra. Pracovné pomery príslušníkov závodných požiarnych útvarov sa spravujú predpismi platnými pre zamestnancov príslušných závodov.

(3) Pracovné a platové pomery pracovníkov požiarnej ochrany v ústredných úradoch sa spravujú predpismi platnými pre zamestnancov týchto úradov.

§ 20

Príspevky príslušníkom dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany

(1) Ak utrpel príslušník verejnej alebo závodnej dobrovoľnej jednotky požiarnej ochrany alebo ten, kto na výzvu výkonného orgánu miestneho národného výboru alebo veliteľa zásahu a podľa jeho pokynu osobne pomáhal pri zásahu jednotky požiarnej ochrany, pri výkone požiarnej služby úraz, alebo ak bol v tejto službe usmrtený alebo ak zomrel následkom takéhoto úrazu, môže mu (jeho pozostalým) Ministerstvo vnútra poskytnúť jednorazový príspevok podľa zásad stanovených v dohode s Ministerstvom financií.

(2) Nároky na odškodnenie pri úraze podľa iných zákonných ustanovení zostávajú nedotknuté.

§ 21

Výkon služby pracovníkov požiarnej ochrany

(1) Výkon služby pracovníkov požiarnej ochrany Ministerstva vnútra, krajských a okresných národných výborov a príslušníkov požiarnych útvarov je prispôsobený zásadám platným pre vojská v rozsahu určenom Ministerstvom vnútra v dohode s Ministerstvom národnej obrany; pritom môže Ministerstvo vnútra stanoviť aj ich kárnu zodpovednosť a upraviť konanie o kárnych veciach.

(2) Výkon služby príslušníkov dobrovoľných jednotiek požiarnej ochrany upraví Ministerstvo vnútra v dohode s Československým sväzom požiarnej ochrany.

§ 22

Rovnošata a hodnosti

(1) Pracovníkom požiarnej ochrany Ministerstva vnútra, krajských a okresných národných výborov, ako i príslušníkom požiarnych útvarov prislúchajú rovnošaty, pokiaľ ich nevyhnutne potrebujú pre výkon služby, a hodnosti, zodpovedajúce hodnostiam vojenským s označením príslušnosti k zložke požiarnej ochrany. Podrobnosti určí Ministerstvo vnútra v dohode s Ministerstvom národnej obrany a Ministerstvom financií.

(2) Príslušníkom požiarnych sborov náleží rovnošata. Podrobnosti upraví Československý sväz požiarnej ochrany so súhlasom Ministerstva vnútra urobeným v dohode s Ministerstvom financií.

Časť IV

Súčinnosť občanov pri požiarnej ochrane

§ 23

Povinnosť hlásiť požiar

(1) Každý, kto spozoruje požiar, ktorý môže sám ihneď uhasiť, je povinný bez meškania tak urobiť. Ak to nie je možné, je povinný neodkladne urobiť poplach a oznámiť to tak, aby jednotka požiarnej ochrany mohla čo najskôr zakročiť. Túto povinnosť má i ten, kto bol o požiari upovedomený osobou, ktorá pre vážne prekážky nemôže urobiť hlásenie sama, alebo ten, kto môže požiar hlásiť rýchlejšie než osoba, ktorá požiar spozorovala.

(2) Na hlásenie požiaru sa použijú všetky vhodné prostriedky. Ich držitelia sú povinní ich dať na bezodplatné použitie, prípadne poskytnúť aj ich obsluhu. To isté platí o hlásení služobných zprav z miesta zásahu.

§ 24

Osobná pomoc pri zásahu alebo cvičení jednotiek požiarnej ochrany

(1) Každý je povinný na vyzvanie výkonného orgánu miestneho národného výboru alebo veliteľa zásahu osobne pomáhať pri zásahu jednotky požiarnej ochrany. Pre účely cvičenia jednotky požiarnej ochrany môže uložiť povinnosť osobnej pomoci len výkonný orgán miestneho národného výboru v rozsahu určenom vykonávacími predpismi.

(2) K osobnej pomoci náleží aj služba v jednotke požiarnej ochrany, na ktorú bol občan povolaný výkonným orgánom miestneho národného výboru.

§ 25

Vecná pomoc

Každý je povinný na vyzvanie výkonného orgánu miestneho národného výboru alebo veliteľa zásahu poskytnúť pre účely zásahu dopravné prostriedky, pohonné hmoty a iné potrebné prostriedky, ktoré má u seba, najmä požiarne náradie, ako i zásoby a zdroje vody. Pre účely cvičenia jednotky požiarnej ochrany môže takúto povinnosť uložiť len výkonný orgán miestneho národného výboru v rozsahu určenom vykonávacími predpismi.

Povinnosti vlastníkov a užívateľov nehnuteľností

§ 26

(1) Každý, kto spravuje nehnuteľnosti požiarom postihnuté alebo priamo ohrozené alebo na ne vykonáva dohľad, je povinný dovoliť prístup na pozemky a do objektov, aby sa použili na vykonávanie úloh nariadených na zamedzenie alebo zdolanie požiaru, prípadne na vykonanie nariadených záchranných prác.

(2) Osoby uvedené v odseku 1 sú povinné dovoliť, aby výkonný orgán miestneho národného výboru alebo veliteľ zásahu vykonal nutné opatrenia pre úspešné zdolanie požiaru, pre zamedzenie jeho šírenia alebo pre úspešné vykonanie záchranných prác, najmä vypratanie pozemkov, odstránenie stavieb alebo ich časti alebo porastu.

(3) Povinnosti uvedené v predchádzajúcich odsekoch má i ten, kto spravuje okolné nehnuteľnosti alebo na ne vykonáva dohľad, pokiaľ je tu nutné na účely zásahu jednotky požiarnej ochrany.

(4) Ak to vyžaduje všeobecný záujem, môže výkonný orgán miestneho národného výboru uložiť každému, kto spravuje nehnuteľnosti alebo na ne vykonáva dohľad, aby dovolil jednotke požiarnej ochrany na účely cvičenia prístup na pozemky a do budov.

(5) O vstupe na pozemky a do objektov vojenskej správy platia osobitné predpisy.

§ 27

Každý, kto spravuje nehnuteľnosť alebo na ňu vykonáva dohľad, je povinný vykonať na tejto nehnuteľnosti, prípadne na iných veciach, ktoré tam sú, na svoj náklad opatrenia uložené na zamedzenie požiaru výkonným orgánom miestneho národného výboru alebo iným kompetentným orgánom štátnej správy, pokiaľ podľa platných predpisov nie je povinný uhradzovať takéto náklady niekto iný. Predpisy o výstavbe obcí, najmä o povinnej úprave stavieb, zostávajú nedotknuté.

Časť V

Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 28

Súčinnosť iných orgánov

(1) Ústredné úrady a ostatné štátne a iné orgány sú povinné pomáhať Ministerstvu vnútra, národným výborom a ich výkonným orgánom pri zabezpečovaní požiarnej ochrany.

(2) Ministerstvo vnútra môže v dohode s kompetentnými ústrednými úradmi poveriť ich podriadené orgány a organizácie niektorými úlohami v požiarnej ochrane.

§ 29

Iné živelné pohromy alebo nehody

Čo platí podľa tohto zákona o požiaroch a požiarnej ochrane, platí obdobne o iných živelných pohromách, najmä o povodniach, ako i nehodách a ochrane pred nimi.

§ 30

Vykonávacie predpisy

(1) Vláda upraví nariadením náhradu škody spôsobenej pri plnení úloh v odbore požiarnej ochrany.

(2) Vláda môže ďalej vydať predpisy o opatreniach na zamedzenie požiarov a iných živelných pohrôm alebo nehôd.

(3) Ostatné podrobnosti na vykonanie tohto zákona upraví Ministerstvo vnútra v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

(4) Opatrenia vykonané pred začiatkom účinnosti zákona, ktoré zodpovedajú jeho ustanoveniam, sa považujú za vykonané podľa neho.

§ 31

Zrušovacie ustanovenia

(1) Zrušuje sa

1. zákon č. 35/1953 Zb. o štátnom požiarňom dozore a požiarnej ochrane a vládne nariadenie č. 95/1953 Zb. o organizácii štátneho požiarneho dozoru a požiarnej ochrany. Predpisy vydané na ich vykonanie sa zrušujú dňom, keď nadobudnú účinnosť predpisy vydané podľa tohto zákona;

2. ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a) vládneho nariadenia č. 17/1954 Zb. o platových pomeroch zamestnancov štátneho aparátu, pokiaľ sa týka príslušníkov štátneho požiarneho dozoru.

(2) Pracovné a platové pomery pracovníkov požiarnej ochrany ústredia Ministerstva vnútra, krajských a okresných národných výborov sa spravujú ustanoveniami zákona č. 66/1950 Zb. o pracovných a platových pomeroch štátnych zamestnancov, a vládneho nariadenia č. 17/1954 Zb. o platových pomeroch zamestnancov štátneho aparátu v znení zákonného opatrenia č. 60/1956 Zb. a príslušnými vykonávacími predpismi.

§ 32

Účinnosť zákona

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister vnútra v dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Barák v. r.

